

Andrzej Bąkowski

Kronika adwokatury : spotkania, konferencje, wizyty

Palestra 39/1-2(445-446), 248-252

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

■ Spotkania, konferencje, wizyty

Konferencja Prezesów Sądów Dyscyplinarnych, Sędziów Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, Rzeczników Dyscyplinarnych i Zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego Naczelnej Rady Adwokackiej w dniu 19 listopada 1994 r. w siedzibie Okręgowej Rady Adwokackiej w Warszawie.

► W dniu 19 listopada 1994 r. w Warszawie w siedzibie ORA przy Al. Ujazdowskich 49, odbyło się spotkanie Prezesów Sądów Dyscyplinarnych wszystkich Izb Adwokackich, Sędziów Dyscyplinarnych Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, Rzeczników Dyscyplinarnych wszystkich okręgowych rad adwokackich i Zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego Naczelnej Rady Adwokackiej.

W spotkaniu oprócz wyżej wymienionych udział wzięli: Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej adw. Maciej Bednarkiewicz oraz Wiceprezes Naczelnej Rady Adwokackiej adw. Czesław Jaworski.

Od dłuższego czasu w ostatniej kadencji Naczelnej Rady Adwokackiej organ ten zajmował się na kilku swoich posiedzeniach plenarnych stanem etyki i godności zawodu adwokata, jak również zagrożeniami etyki i źródeł ich powstawania.

Uważając za w pełni zasadne zainteresowanie naczelnej reprezentacji adwokatury oraz z potrzeby wymiany poglądów i konfrontacji zagadnień dyscyplinarnych w zakresie materialno-proceduralnym w skali ogólnokrajowej – Prezes Wyższego Sądu Dyscyplinarnego adw. Jan Cieciewicz oraz Rzecznik Dyscyplinarny Naczelnej Rady Adwokackiej adw. Andrzej Bąkowski zorganizowali wspólną naradę kolegów adwokatów odpowiedzialnych za adwokacki wymiar sprawiedliwości (mianem tym obejmujemy kompleks spraw związanych z postępowaniem dyscyplinarnym dotyczącym adwokatów).

Temat narady został podany wszystkim uczestnikom we wspólnym piśmie Prezesa WSD i Rzecznika Dyscyplinarnego NRA z dnia 24 października 1994 r. i zawierał propozycję omówienia: a) naruszania zasad etyki i godności zawodu adwokata, b) pracy Sądów Dyscyplinarnych i c) pracy Rzeczników Dyscyplinarnych.

Spotkanie prowadził adw. Jan Ciećwierz przy współudziale adw. Andrzeja Bąkowskiego.

W słowie wstępnym adw. Jan Ciećwierz przedstawił cele wspólnej konferencji. Wspólnej dlatego, iż jest jeden adwokacki wymiar sprawiedliwości i jedno dobro chronione: adwokatura i interes społeczny. Następnie głos zabrał Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej adw. Maciej Bednarkiewicz. Powiedział on, że jego zdaniem aktualna kondycja etyczna adwokatury polskiej jest niezadowolająca i fakt ten nie znajduje odzwierciedlenia w danych dotyczących liczby prowadzonych postępowań dyscyplinarnych.

Niedobra kondycja etyczna adwokatury przejawia się, poza przypadkami naruszania zasad etyki, także w kwestionowaniu roli i znaczenia organów samorządowych oraz kwestionowaniu samej potrzeby istnienia norm deontologii zawodu. Na taki stan rzeczy nakłada się zła kondycja całego wymiaru sprawiedliwości, brak należytych uregulowań ustawowych dotyczących zasad świadczenia pomocy prawnej oraz konieczność dostosowania się adwokatury do zmienionych warunków ekonomicznych.

Ponownie zabierając głos adw. Jan Ciećwierz podkreślił fundamentalną rolę etyki dla sumiennego wykonywania zawodu adwokata, jako że posiadanie zasad deontologii zawodu jest cechą wyróżniającą adwokaturę spośród innych zawodów prawniczych. W tym kontekście podkreślił również znaczenie sądów dyscyplinarnych oraz rzeczników dyscyplinarnych jako tych organów samorządowych, które powołane są do przestrzegania zasad etyki i godności zawodu. Następnie poruszył ciągle istniejący problem przewlekłości toczących się postępowań dyscyplinarnych, a w konsekwencji możliwość umarzania postępowań z powodu przedawnienia. Omówił też nowe trudne problemy, z którymi spotyka się orzecznictwo dyscyplinarne, a zwłaszcza problem różnych form reklamowania się przez adwokatów. W zakończeniu wystąpienia nawiązał do znanej uchwały Sądu Najwyższego dopuszczającej możliwość zwolnienia adwokata z obowiązku zachowania tajemnicy adwokackiej i stwierdził że tajemnica adwokacka jest fundamentem wykonywania zawodu i nie powinno być od niej absolutnie żadnych odstępstw.

Adw. Jan Ciećwierz podziękował adw. Wiesławowi Łukawskiemu za wykonanie ogromnej pracy polegającej na zebraniu orzeczeń Wyższego Sądu Dyscyplinarnego wydatnie pomocnych dla bieżącego funkcjonowania sądów dyscyplinarnych. Następnie głos zabrał Rzecznik Dyscyplinary NRA adw. A. Bąkowski. Swoje wystąpienie potraktował jako wprowadzenie do dyskusji. Omówił w bardzo dużym skrócie działalność zarówno wynikającą z nadzoru nad pracą Rzeczników Izb, jak i prowadzenia spraw dyscyplinarnych osób z kręgu władz adwokatury.

Nie do końca zgodził się z twierdzeniem Prezesa NRA, że korzystanie z danych statystycznych w zakresie prowadzonych postępowań dyscyplinarnych nie ma większego znaczenia dla oceny stanu etyki zawodowej. Jest to, zdaniem Rzecznika, pewien, aczkolwiek ograniczony, miernik poziomu etyki.

Adw. Andrzej Bąkowski poruszył kilka spraw dyscyplinarnych bulwersujących środowisko adwokackie. Przestrzegł przed zauważalnym zjawiskiem prawnika-doradcy grup żyjących z kolizji z prawem (tzn. *consigliere* w stosunkach włoskich i amerykańskich).

Podniósł, iż od taktu i wrażliwości przedstawicieli organów samorządu adwokackiego w ich działaniu profilaktycznym będzie zależała w znacznej mierze liczba spraw dyscyplinarnych. Obrona ludzi i ich interesów musi być mocna i zdecydowana ale w granicach obowiązującego prawa.

Adw. A. Bąkowski zajął się również problemem reklamy. Poinformował, że jeśli chodzi o skalę dyscyplinarną zjawiska, to oscyluje ona wokół 20 spraw w ostatnich latach. Omówił też przykry problem rosnącej liczby postępowań dyscyplinarnych wszczynanych z powodu niepłacenia składek.

W dalszej kolejności głos zabrał adw. Stanisław Śniechórski, Wiceprezes Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, który zaznaczył, że sądownictwu dyscyplinarnemu nadal zarzuca się łagodność i przewlekłość postępowania i że nie są to zarzuty bezpodstawne. Podkreślił też, że na autorytet adwokatury składa się także sprawność działania sądów dyscyplinarnych i współmierność orzekanych przez nie kar, tak więc kierowanie się łagodnością i niewłaściwie pojętą koleżeńską, nie służy w rzeczywistości autorytetowi adwokatury.

Następnie adw. Wiesław Łukawski przedstawił cele, które stawiał przed sobą przy opracowywaniu orzeczeń Wyższego Sądu Dyscyplinarnego za okres ostatnich 30 lat. Zwrócił też uwagę na konieczność doskonalenia zawodowego adwokatów, zwłaszcza w nowych dziedzinach związanych z coraz szerszym udziałem polskich adwokatów w międzynarodowym obrocie prawnym.

W trakcie dalszej dyskusji adw. Michał Sienkiewicz poruszył kwestię wpływu tymczasowego aresztowania na decyzje podejmowane przez sądy dyscyplinarne, a adw. Janusz Długopolski zajął się problemem przedawnienia tych przewinień dyscyplinarnych, które wyczerpują znamiona przestępstwa.

Adw. Leszek Sługocki omówił niektóre kwestie związane z funkcjonowaniem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, a także problematykę zachowania tajemnicy postępowania dyscyplinarnego.

Adw. Karol Głogowski potwierdził, że przewlekłość stanowi nadal główną wadę postępowań dyscyplinarnych. Podkreślił też, że w obec-

nych warunkach społeczno-politycznych organy samorządowe nie mają już potrzeby pełnić funkcji swoistego „parasola ochronnego” i że fakt ten powinien znaleźć odzwierciedlenie w działalności sądów dyscyplinarnych. Zwrócił też uwagę na niedostateczny udział adwokatury w publicznych debatach nt. podstawowych problemów wymiaru sprawiedliwości.

W dalszej dyskusji głos zabrali adw. adw. Aleksander Łopatek, Michał Kłosowski, Jolanta Ostrowska-Jażwińska. Poruszali oni problemy związane z funkcjonowaniem sądów dyscyplinarnych przedstawiając też propozycje ich rozwiązania.

Adw. Władysław Sutkowski trafnie zauważył, że sposób załatwiania skarg rzutuje na liczbę postępowań dyscyplinarnych.

Następnie głos zabrał Wiceprezes Naczelnej Rady Adwokackiej adw. Czesław Jaworski. Wskazał on, że należy zmienić nastawienie do przewinień dyscyplinarnych popełnionych po roku 1989, gdyż obecnie każde przewinienie dyscyplinarne popełnione przez adwokata godzi zarówno w interes ogólny, jak i w interes adwokatury. Rolą sądów dyscyplinarnych i rzeczników dyscyplinarnych jest obrona tych interesów, a funkcja „parasola ochronnego” nie ma w obecnej sytuacji społeczno-politycznej racji bytu.

Mówił też o modelu adwokatury polskiej w przyszłości i podkreślił, że jego zdaniem adwokatura musi dążyć do przyjęcia modelu europejskiego, a więc usytuowania adwokatury jako jednego z czynników wymiaru sprawiedliwości.

W dalszej kolejności adw. Wiesław Łukawski wniósł o rozważenie, czy w sprawach dotyczących adwokatury nie powinni wypowiadać się merytorycznie przygotowani przedstawiciele organów samorządowych.

Na zakończenie spotkania zebrani większością głosów podjęli uchwałę, aby przedłożyć pod rozwagę Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej potrzebę postulowania zmian ustawowych w kierunku przedłużenia okresu przedawnienia karalności przewinień dyscyplinarnych do 5 lat.

Protokół narady prowadził Kolega adw. Piotr Marszałek.

Prezes WSD wyraził swoje uznanie Pani Grażynie Oziemskiej za Jej pracę w Biurze WSD, co zebrani przyjęli oklaskami.

Narada spotkała się z uznaniem uczestników. Jeden z dyskutantów wniósł propozycję, aby były one organizowane co pół roku. Jest to, niestety, niemożliwe z powodów finansowych.

Istotną rolą narady było również to, że zintegrowała Kolegów pracujących zarówno w charakterze sędziów, jak i rzeczników w ochronie dobrego imienia adwokatury i interesu społecznego przez adwokaturę strzeżonego. Powstaje pytanie, czy konferencja, przecież limitowana w czasie zaledwie kilkugodzinnym, spełniła założenia

przyświecające organizatorom, a mianowicie czy uświadomiła wszystkim konieczność sprawniejszego prowadzenia postępowań dyscyplinarnych w celu uniknięcia umorzeń z powodu przedawnienia karalności? Czy spotykane główne uchybienia w pracy Sądów i Rzeczników znalazły odbicie w dyskusji narady? Czy kwestie etyczne zostały w dostatecznym stopniu unaocznione uczestnikom?

Wydaje się, że na tak postawione pytania można odpowiedzieć twierdząco. Reszta zależy od umiejętności uczestników spotkania w ich bieżącej praktyce.

Andrzej Bąkowski

■ Z prac Prezydium NRA

► Na posiedzeniu w dniu 11 stycznia 1995 r. Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej – po zapoznaniu się ze stanowiskiem wyrażonym w Krakowie dnia 16 grudnia 1994 r. przez Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Medycyny Sądowej i Kryminologii, Instytut Ekspertyz Sądowych w Krakowie i kierowników Zakładów Medycyny Sądowej – wyraziło zaniepokojenie perspektywą przeprowadzania badań krwi na zawartość alkoholu wyłącznie przez laboratoria policyjne. Prezydium NRA uważa, że wyeliminowanie z opiniowania w sprawach alkoholowych niezależnych placówek naukowo-badawczych – Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie i Zakładów Medycyny Sądowej nie leży w interesie społecznym, może bowiem prowadzić do zubożenia prawa do obrony.

■ Varia

► **Wyciąg z protokołu posiedzenia Zarządu Koła Seniorów Adwokatów Izby Adwokackiej w Warszawie z dnia 3 listopada 1994 r.**

p.2. Po przeprowadzeniu dyskusji postanowiono zwrócić się do Prezydium Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej – przesyłając podjętą uchwałę w sprawie projektu poselskiego pismo nr 531 dotyczącą unifikacji